

Glasilo

Hrvatskoga kulturnoga društva u Gradišću

GZ02Z031765M
P.b.b./p.p.b.
Verlagspostamt
& Erscheinungsort
mjesto izlazaženja &
nakladni poštanski ured
7000 Eisenstadt/Zeljezno

1.

FEBRUAR 2007.

Glasilo HKD-a u Gradišću - 20 ljet staro

Prvi broj *GLASILA* izašao je pred Božići ljeta 1986.

Pod naslovom "Poštovani kotrigr, dragi prijatelji Hrvatskoga kulturnoga društva u Gradišću!" tadašnji predsjednik HKD-a i sada nažalost jur pokojni časni predsjednik Društva dr. Ivan Müller razložio je zač nam je ov informativni list potriban. U tom prinosu bavi se s našom narodnom situacijom, a te njegove napisane riči, misli - kako ćete moći sami štati iz slijedećega njegovoga pokraćenoga članka - istotako su aktualne kot i pred 20. ljeti. Zamite si je k srcu!

... *Mi moramo u budućnosti odlučnije, složnije i glasnije potribovati svoja prava ...*

Mi nismo bili i nećemo biti nikakovi radikalisti i ekstremisti ...

Mi potribovujemo uvijek samo ono, ča nam je po internacionalni ugovori garantirano ...

Nam svim je jasno, da naš daljnji opstanak odvisi u prvom redu od nas, od naše samosvisti i od naše životne volje. Naša sudbina se odlučuje uglavnom u naši obitelji. Naša samosvist, životna volja i pripravnost za očuvanje i daljedavanje materinskoga jezika na svoju dicu odvisi od osvidočenja vridnosti i lipote našega jezika i kulture ...

Zadaća i dužnost našega društva je, da naše ljude organiziramo, informiramo i bodrimo i da se u našoj

zemlji stvoru za nas takovi politički-atmosferski i socijalno-gospodarstveni uvjeti, u ki moremo gajiti i očuvati svoju narodnost, svoj identitet. Naš cilj je, da se s ispunjenjem člana 7 i ostalih zakonov i ugovorov na zakonskoj bazi nam daju ona prava, ka su nam zasigurana i ka nam olakšaju borbu za naš narodni opstanak i razvitak ...

Mi svi imamo utisak, da je naš narodni opstanak danas jače ugrožen nego ikada u našoj prošlosti. Bolje je da gledamo situaciju trizno i da si velimo istinu ...

Kot Hrvati imamo svi u današnjem času svoju posebnu zadaću. Mi svi si moramo biti svisni svoje

dužnosti. Pokažimo svoju hrabrost, žilavost i slogu, kad ide za podupiranje dobrih inicijativov naših društav, Crikve, škole i politike. Nas je malo i zbog toga se moramo opet već zgledati jedan na drugoga i dokazati svoju bratsku povezanost.

Mislimo na to, da smo potomci onih naših praocev i majkov, ki su kroz 450 ljet očuvali i dalje dali vjeru i dragi materinski jezik. Budimo složni i svisni i podupirajmo jedan drugoga. Ostanimo si vjerni i očuvajmo si naše obitelji i naša sela kot baze našega narodnoga žitka.

Za ovo Vas prosi

Vaš dr. Müller

Tamburica Celindof je izdala novu CD-ku, ku su predstavili 4. februara 2007. Već o tom u slijedećem Glasilu.

Dobrotvorna akcija

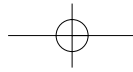
U malom slavonskom selu Vuka (južno od Osijeka) stala se je kratko pred Božići velika nesrića. Obitelji Marinčić izgorio je stan, ostali su s petero dice prez ičega.

Marina je 7 ljet stara, Diana 6 ljet, Vinko i Filip su 3 ljeti, a najmanje Nora je stoprv 2 ljeti stara. Farnik sela prosi sve ljude dobre volje, da bi pomogli ovoj tako jako pogodjenoj obitelji.

Svaki euro će im dobro dojt.

Pomoć morete poslati na "Socijalni fond" HKD-a:

Bank Burgenland BLZ: 51.000,
Kt.Nr.: 910-735-022/00.

društveni posli

2. STRAN

FEBRUAR 2007.

Hvala našim urednikom i suradnikom "GLASILA"

20. obljetnica *GLASILA* još jedna je prilika, da spomenemo sve one žene i muže, ki su zaslužni, da je 20 ljet dugo izlazilo *GLASILO* i da će i nadalje izlaziti. Od samoga početka do dana današnjega tiska se u štampariji Wograndl u Matrštofu, a to će se i nadalje.

♦ Od Božić 1986. do uključujući marca 1992. lj. u impresumu *GLASILA* nij bilo zapisano ime urednice ili urednika, ali po mišljenju gosp. Ferija Sučića, ki je ljeta dugo korigirao *GLASILA*, tih prvih 15 brojev sastavio je i uredio pod štampu bivši potpred-

sjednik HKD-a gosp. Feliks Vančić.

♦ Od juna 1992. do uključeno jula 1997., dakle 22 broje, uredila je gospa Agnjica Schuster.

♦ Za slijedeće dva broje (septembar i decembar 1997.) skrabila se je sadašnja časna predsjednica gospa Zlatka Gieler.

♦ Urednik daljnjih 20 brojev *GLASILA* (od marca 1998. do juna 2002. ljeta) bio je gosp. Clemens Karall.

♦ Gospa Agnjica Schuster je ponovno bila urednica daljnjim 13 brojem našega informativnoga lista, i to od okto-

bra 2002. do decembra 2004. lj.

♦ Za slijedećih 10 brojev (marc 2005. do decembra 2006.) brinula se je opet sadašnja časna predsjednica gospa Zlatka Gieler.

♦ Novi urednik *GLASILA* od početka tekućega 2007. lj. je po odluci prođuće odborne sjednice HKD-a potpredsjednik za sredinu HKD-a gosp. Stanko Horvath.

Svim ovim urednikom, korektorom, suradnikom kot i personalu sekretarijata HKD-a u ime društvenoga odbora i u vlašće ime izgovaram iskrenu hvalu na njegovom zala-

ganju i prosim, da nas i dalje svojim iskustvom i prinosi podupiraju!

Našemu novomu uredniku željimo puno suradnikov i prinosev za *GLASILA*, ko će od sada početo izlaziti 6 puta u ljetu!

Robert Sučić, predsjednik

P.S.: Pri ovoj prilici moramo istini za ljubav spomenuti, da se je pred 40 ljeti kot prva lastavica-prethodnica našega *GLASILA* pojavio "Glas HKD-a - informativne novine Hrvatskoga kulturnoga društva u Gradišću", koga je tada sastavio pisac ovih redov.

Zajačimo si u Otavi

Nedilju, 11. 2. 2007., se je u Otavi u farskom domu jačilo opet po hrvatsku. Seoska povjerenica Ana Pometić organizira dva ili tri pute u ljetu "Zajačimo si", a Zlatka

Gieler rado dojde, da prati na klaviru. Ljudi jaču u ugodnoj atmosferi naše lipe jačke.

Prlje se je čudo jačilo po rastoki i krčma. Danas se to rijetko stane. Zato HKD nudi

u različni seli ovakove priredbe.

Tom prilikom se ljudi i raspominaju. Za neke je ovo opet mogućnost pominati se po hrvatsku.

IMPRESUM

Nakladnik i vlasnik medija: Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću (Kroatischer Kulturverein im Burgenland); glavni urednik: ddr. Stanko Horvath; izdavač: odbor HKD-a: predsjednik mag. Robert Szucsich, potpredsjednici: Heinz Grausam, ddr. Stanko Horvath, Bruno Radakovits, tajnik: mag. Jandre Palatin; svi: ulica dr. Lovre Karalla-a 23, 7000 Željezno / Eisenstadt; tisak: Wograndl, 7210 Matrštof / Mattersburg

Očitovanje temeljne orijentacije medija: "Glasilo" je u partijskopolitičkom pogledu neodvisan list za sve Gradišćanske Hrvate, osebito za one, ki su člani HKD-a. Težišće izvještavanja leži u očuvanju, osiguranju i jačanju hrvatske narodne grupe u Gradišću, u zastupanju narodnih interesov Gradišćanskih Hrvatov i u čuvanju manjinskih prav, ka pripadaju hrvatskoj narodnoj grupi u Austriji. Gefördert vom Bundeskanzleramt aus Mitteln der Volksgruppenförderung.

Termini

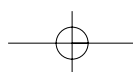
10. marca 2007.
VELIKI BORIŠTOF - u 11.00, 11. kup hobi kegljačev

23. marca 2007.
ŽELJEZNO - u 18.00 u ORFu, prezentacija nove CD "GRAJAM - narodni hiti"

25. marca 2007.
CELINDOF - u 15.00, seoska dvorana - čitanje u protuliću

25. marca 2007.
UZLOP - dija-predavanje F. Miletić-a "Pri Indijanci na Amazoni"

13. aprila 2006.
VELIKI BORIŠTOF - 6. naticanje RECITAL

Hrvatski bal na sjeveru

Svako ljeto se na sjeveru 5. januara održava Hrvatski bal u Trajštofu, ki je i ov put bio pun pogodak kod mnogobrojne publike. Sve je već i već mladine na balu, ča nas posebno veseli. Svim se je jako vidilo. Ne samo Hrvati

rado poišću ta bal, nego svi ki rado čuju hrvatske jačke. Jednoč u ljetu svi ljudi iz bliže i širje okolice dojdju skupa da vidu stare i nove prijatelje i poznanike u ugodnoj atmosferi novo renoviranoga Wilheminenhof-a.

Bal je otvorio tamburaški ansambl "Poljanci" iz Vulka-prodrštofa, ki nam je pokazao lipe nošnje i muzičnu tradiciju gradišćankih Hrvatov sjevernoga Gradišća.

Po otvaranju su se gosti bala rastancali uz jačke

Dubrovačkih kavaljerov. Razgovaralo se je, tancalo, jačilo, dobro jilo i pilo - ljudi iz cijeloga Gradišća su se dobro zabavljali i skupa razveselili do rane zore.

5. Hrvatski bal u sredini

U sridnjem Gradišću održao se je stoprv po 5. put Hrvatski bal.

Uz pripomoć svih seoskih sekcijov HKD-a u Sredini, uredila je sekretarica Gabi Kuzmić jako svetačno dvoranu u krčmi Derdak u Velikom Borištofu, a isto tako i tombolu sa 100 dari!

Potpredsjednik ddr. Stanko Horvat mogao je kao časne goste pozdraviti našega novoga predsjednika mag-a Roberta Sučića, zemaljskoga savjetnika dipl. inž.-a Nikija Berlakovića, zastupnika u zemaljskom saboru mag-a Jošku Vlašića, seoskoga načelnika Štefana Roženića,

kao i zastupnike HAK-a, HŠTD-a, Kuge i delegacije iz Unde i Kisega.

Fileški Graničari otvorili su bal sa ženskim kolom iz Slavonije (14 divovak!), a u polnoć su razveselili publiku s muškim kolom iz Banata.

U prepunoj dvorani su se gosti zabavljali i natanicali uz

naše drage Paxe, ki su po prvi put nastupili s novom jačkari-com Kristijanom i uz tamburaški sastav Kristali iz Županje, ki su doputovali 500 km, da bi s odličnom tamburaškom muзикom polipšali ov naš 5-ljetni jubilej.

Hrvatski bal jug

Tradicionalni Hrvatski bal na jugu se je i ljetos održao u kulturnoj dvorani u Vincjetu.

Bal je ov put priredilo nogometno društvo iz Čajte. Pripravili su ne samo lipu dvoranu, nego i lipi ženski dar kao i igru šacanja. Izvan toga je svaka karta imala broj i tako bila srička za tombolu.

Športaši su pripravili lijepe dare, kao mobilitelefone i bone za odmor.

Tamburaška grupa TOČ iz Čembe, ka će dojuče ljetu biti organizator, je otvorila bal. Za tim je potpredsjednik za jug, Bruno Radaković, pozdravio časne goste, na čelu novoga predsjednika HKD-a,

mag. Roberta Sučića ki je potom otvorio bal. Isto tako nazoči su bili bivša predsjednica Zlatka Gieler, zemaljska savjetnica Michaela Rešetar i zastupnici u zemaljskom saboru Leo Radakovits, Ewald Gossy i Doris Prohaska.

Oko 450 do 500 gostov

svake starosti se je jako dobro zabavljalo uz muzike grupe Pinkica iz Petrovoga Sela. U polnoć je nastupio mali sastav športašev s tamburicami. Sve skupa se more reći, da je bal bio jako uspješan, tako da se jur jako veselimo na dojuče ljetu.

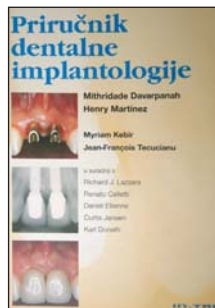

nova izdanja

6. STRAN

FEBRUAR 2007.

Priručnik za stomatologe na hrvatskom jeziku

Potkraj ljeta 2006. je u Zagrebu kod izdavača In. Tri izšla knjiga na hrvatskom jeziku, ka je za zubare-praktičare i za studente stomatologije bila neophodno potribna. Naslov joj glasi: "Priručnik dentalne implantologije", a autori su 4 profesori iz Francuske. Knjiga ima 220 strani i sadrži već od 500 fotografijov i dija-

gramov, najveći dio u farba. Ova knjiga je pravi učbenik, u kom su predstavljene sve znanstvene i kliničke činjenice, objašnjavane posebne operacijske tehnike i izložene inovativne ideje u liječenju zubi kod djece i mladih.

Ovo kapitalno djelo je na hrvatski standardni jezik prevođio naš domorodac dr.med. i dr.stom. Stanko Horvath, potpredsjednik za sredinu Hrvatskoga kulturnoga društva u Gradišću, na čemu mu iskreno čestitamo!

Izlet

u Male Karpate na Majkin dan 12./13. maja 2007.

Program:

Autobusom od Gornje Pulje, Željeznoga i Pandrofa u Slovačku.

1. dan: razgledivanje Bratislava / Požona, Pezinok (muzej i Kušanje vina), Modra (fabrika keramike), noćevanje i večera u Trnavi

2. dan: razgledivanje Trnave - sv. maša, razgledivanje Galante i hodočašnog mjesta Marianka;

Devinska Nova Ves (predviđjen je susret s Hrvatima te krajevine)- Bratislave (večera u jednom dobrom restoranu) najzad u Gradišće.

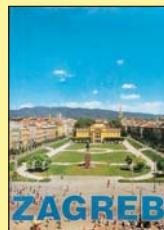
Cijena za autobus, noćevanje, doručak, 2 večere, vodiča, ulazninu u fabriku keramike, muzej vina i kušanje vina iznaša €149,- u dvokrevetnoj sobi, u jednokrevetnoj dodatno €33,- po osobi.

Najavite se do 15.3.2007. kod HKD-a u Gradišću.

Tel: 02682 66 500, faks: 02682 66 5004

email: ured@hkd.at

HKD u Gradišću je u srićnoj mogućnosti da more ponuditi svojim kotrigom i štiteljem izvanredno lijepe knjige velikoga formata iz Hrvatske po jako sniženom cijeni.

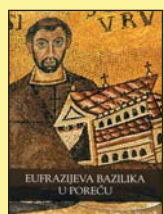
ZAGREB - monografija Zagreb je na nimškom jeziku od autorice gospe prof. dr Ljelje Dobronić. Uz tekst, u kom se kvalitetno govori o povijesti glavnoga grada Hrvatske, nahaja se 500 slik; 312 strani. Cijena: namjesto €45,- samo €30,-.

ISTRA - TERRA MAGICA od autora prof. dra Andreja Mohorovičića. Knjiga je u dva izdanja, jedno na hrvatskom, (174 strani) a drugo s naslovom ISTRIEN - TERRA MAGICA na nimškom jeziku (174 strani). Cijena: namjesto € 40,- samo € 27,- (za svaku knjigu).

PULA - ANTIČKI GRAD. Autor Robert Matijašić; jedno izdanje je na hrvatskom jeziku (106 strani), a drugo PULA - DIE ANTIKE STADT, na nimškom jeziku (106 strani). Cijena: namjesto €25,- samo €20,- (za svaku knjigu).

EUFRAZIJEVA BAZILIKA U POREČU. Tekst je napisao prof. dr Milan Prelog. Imamo izdanje na hrvatskom jeziku (100 strani), a i na nimškom jeziku (100 strani). Cijena: namjesto €30,- samo €22,-.

MOJ ZAGREB, TAK IMAM TE RAD. To je trojezićna knjiga (na hrvatskom, nimškom i engleskom jeziku), u koj su glasoviti literati napisali njihov hvalospjev glavnomu varošu Hrvatske, Zagrebu. 328 strani. Cijena: namjesto €45,- samo €30,-.

Sve knjige su bogato ilustrirane, a izašle su u nakladi LAURANA d.o.o.

Kupite si knjige za sebe i kot dar Vašim nimškogovorećim prijateljem.

Narućbe pošaljite na Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću, Dr. L. Karallstr. 23, 7000 Eisenstadt / Željezno pismom, faksom ili e-mailom.

Tel: 02682 66 500, faks: 66 5004, e-mail: ured@hkd.at

Tibor Jugovits - "Ne damo se brojiti kao svinje!"

Tibor Jugovits

Tibor Jugovits, porezni savjetnik, bivši predsjednik HAK-a i sadašnji predsjednik Hrvatskoga centra u Beču se čuti kroz svoj dvojezični odgoj i svoje putovanje kroz cijelu Europu u prvom redu kao Europejac i toleranciju kao važnu komponentu za sve manjine.

Glasiło: *Tibi, ti si kroz tvoj študij i tvoj posao došao puno po svitu. Povij mi malo od tebe.*

Jugovits: Rodio sam se u malom selu Čajti, u južnom Gradišću. Bio sam jedino dte mojih roditeljev. Otac mi je bio načelnik dugo vrime u Čajti, kroz svoje djelovanje jako otvoren i tolerantan človik. Pohodio sam osnovnu školu u Čajti a onda sam išao na gimnaziju u Mattersburgu, kadi sam položio i maturu.

Glasiło: *A kako je onda dalje išlo u karijeri?*

Jugovits: Zapisao sam se na univerzitet u Beču, a za vrime mojega študija sam bio i neko vrime u inozemstvu. Mene su

druge kulture i jeziki već uvijek interesirali, a osobito mi je moj hrvatski materinski jezik bio drag.

Glasiło: *Da, to sam već čuo, da ti, iako si drugačije jako tolerantan, ne akceptiraš ako gdo hasnuje neku nimšku rič u hrvatskom govoru.*

Jugovits: (smije se) Da, to je istina! Jer svaki bi znao hrvatsku rič, ako nek malo pomisli. Ja imam trik: uvijek si premislim, kako bi to moja mama ili japa bili rekli - onda funkcionira.

Glasiło: *Ti si se već u mladi ljeti angažirao za hrvatsku identitet i za narodnu grupu... kako je to bilo?*

Jugovits: 1974. ljeta sam ja bio u grupi Čajtancev, ki su organizirali "Dan mladine". Ljeto dan prije je već bilo tako što sličnoga. Onda se je još zvalo "Rendez - vous", ali zapravo je fešta u Čajti bila prvi "Dan mladine", kako ga danas poznamo.

Glasiło: *Trsili ste se, da organizirate šarolik program što ja znam?*

Jugovits: Da, imali smo takozvanu diskusiju na podijumu, u koj smo razgovarali od različitih temov, što se tiče naše hrvatske narodne grupe. Jako važno je bilo pitanje seoskih tablic.

Glasiło: *A kako je to bilo s takozvanom brojidbom naroda?*

Jugovits: Suprot toga smo jako bili. Gledali smo, da što već ljudi mobiliziramo suprot toga, imali smo plakate pod geslom "Mi se ne dajemo brojiti kot svinje!" i mislim da smo bili uspješni.

Glasiło: *Što to vidiš za važne faktore, ako kanimo mi Hrvati preživiti?*

Jugovits: Kod sam već prije rekao bi se svaki morao trsiti, da potribuje samo hrvatske riči, a ne da miša s nimškim. Jer to onda već nij hrvatsko. Roditelji se moraju s njevom dicom pominati hrvatski, hvala bogu je to vrime prošlo, kad su roditelji mislili, da je poredno ako odgajaju svoju dıcu dvojezično. Nij to poredno, to je sada još neg dokazala jedna študija iz Kanade.

Glasiło: *Si se ti trsio s tvojim sinom, da se pominjaš samo hrvatski prem da ste živili po tajednu u Beču?*

Jugovits: To nikad nije bilo pitanje! Mi se nit neznamo drugačije pominat. A i moju mamu sam u starosti još naučio, da potribuje samo hrvatske riči, a i moja družica je prisiljena, da u mojem stanu govori samo hrvatski. Ipak ne smimo zabit da moramo svi biti tolerantni. Ljudi ki neznaju hrvatski nam nesmiju na žal zeti, ako se mi pominamo po hrvatski, a i mi, Hrvati, se moramo ako situacija potribuje, govorit po nimški. Što na nijedni način

nesmimo je, da se sramujemo biti Hrvati. Mi moramo bit gizdavi da smo Hrvati, biti zahvalni da imamo ov naš jezik i još dalje razvijati ov talenat. Jer naš jezik nam ništ ne hasni, ako ostanemo na istom nivo-u. Pogledajmo si situaciju u Europi: nimški se pominja samo u Austriji, u Njemačkoj i u dijelu Švicarske. Ali slavenski jeziki su prošireni po puno već zemalj u Europi. A ako znaš jednoga, razumiš i se naučiš i laglje i druge. Europska Unija se stalno povekšava a prije ili kasnije će i sve zemlje bivše Jugoslavije biti u ovom krugu jer prez riješenja problemov na Balkanu po mojem mišljenju nij Europe. Ekonomski imamo ionako već puno vezov tamo, ki će s vrimenom ali postati još važniji. Ja sam imam ekonomsku kćerku u Zagrebu i Beogradu.

Glasiło: *To gluši da ti imaš puno štresa i malo vrimena za sebe. Ako si ipak ukradeš malo vrimena, čim se baviš?*

Jugovits: Rado se bavim s arhitekturom i umjetnosti slik, i rado sam u mojem rodnom selu u Čajti.

Glasiło: *Mislim, da si ti već puno dostignuo u svojem životu, je ti što žao, što si ili nisi učinio?*

Jugovits: Žao mi je, da se nikad nisam naučio mađarski, a ako bi te sad začeli pominati od mojih falingov, bi sidili do jutra ovo... (smije se)

sličice iz naše povijesti

8. STRAN

FEBRUAR 2007.

Vrlo zanimljiv članak

Imenovana nesrićna sjednica načelnikov u Cindrofu (29. nov. 1955.) polarizirala je

piše F. Vanšić

nas Hrvate u gotovo nevjerovatnoj mjeri. Ta po sjednici stvorena grupacija torpedirala je mnoga potribovanja HKD-a pomoću onda sve-moćne Socijalističke stranke u zemlji i savezu.

Da nije bio stav socijalistov prema nam Hrvatov tako negativan, dokaže najbolje jedan članak, ki je izlazio u "Burgenländische Freiheit" (onda oficijelne novine Socijalističke stranke u Gradišću) u broju 10 od 9. marcijuša 1947., ada 9 ljet pred spomenutom sjednicom u Cindrofu.

Članak za nas Hrvate bolji i pozitivniji ne bi mogao biti. Skoro svaka rečenica se more pozdraviti, a bilo bi za nas jako dobro, da je ta duh i u kasniji ljeti ostao u Hrvati-socijalisti.

Sadašnja socijalistička generacija je, tako se barem čini, do neke mjere na putu prema tomu duhu.

Ov za nas historično važan i zanimljiv članak, donošam nekim na premišljanje. Predstavit ću ga u originalnom (nimškom) jeziku.

Minderheitenrecht

"Genau so zeigt es sich, dass die Dinge vom Standpunkt der Minderheit aus ganz anders aussehen, als man selber denkt. Es klingt zum Beispiel ausser-ordentlich grosszügig, wenn

man der Minderheit jene Rechte zubilligt, die sie selber wünscht. Aber so ehrlich dies gemeint ist und so wenig dabei an irgendeinen Druck gedacht ist, darf man nicht übersehen, dass auf lange Zeit hinaus keine Minderheit in unserem weitesten Umkreis sich frei von dem seelischen Druck fühlen kann, den die Ereignisse des letzten Jahrzehntes herauf-beschworen haben. So ist die Voraussetzung, die Kroaten des Burgenlandes möchten frei und unbefangen das Mass ihrer Rechte bestimmen, ohne unsere Schuld praktisch unerfüllbar. Um so mehr liegt es an uns, ihnen selbst das zu bieten, worauf sie Anspruch haben. Und das ist nicht mehr und nicht weniger, als was wir selbst für unsere Landsleute in Südtirol und im Ostburgenland wünschen. ...

Es gibt nur einen einzigen Grundsatz, der einen ehrlichen Minderheitenschutz gewährleistet, und das ist die Erhaltung des natürlichen Volksbodens.

Was heute im allgemeinen Volksbewusstsein als kroatisches Dorf gilt, muss ein kroatisches Dorf bleiben!

Auf dieses Ziel müssen unsere Minderheitengesetze abgesteckt sein, dem muss in erster Linie die Sprache in Schule, Kirche und Gemeinde Rechnung tragen. Diese beiden Wünsche, unbedingte Erhaltung der Muttersprache und einwand-freie Beherrschung der Landessprache, sind nicht

unvereinbar.

Unsere kroatischen Landsleute sind im Durchschnitt begabte Menschen, sie haben von Jugend auf Gelegenheit, beide Sprachen zu hören, und so muss es gelingen, die gesteckten Ziele zu erreichen.

Wir wissen sehr wohl, dass gerade die kroatische Arbeiterschaft ein besonderes Interesse an der einwand-freien Beherrschung der Verkehrssprache hat, die ihnen den sozialen Aufstieg ermöglicht. Aber es geht hier nicht um eine Parteifrage, sondern um eine Frage all-gemeiner Grundsätze zum Schutze der Minderheiten.

Die Forderung der kroatischen Arbeiter ist voll berechtigt und sie muss erfüllt werden. Es müssen aber genügend zahlreiche und wirklich befähigte Lehrkräfte herangezogen werden, die die Erlernung beider Sprachen gewährleisten, darüber hinaus muss dem lernbegierigen Arbeiterkind in Fortbildungs- und Fachschulen die Möglichkeit zur weiteren Vervollständigung seiner deutschen Sprachkenntnisse geboten werden.

Unerschütterlich muss der Grundsatz stehen, dass das kroatische Dorf kroatisch zu bleiben hat. Und auch in gemischtsprachigen Orten muss eine gemeinsame, doppel-sprachige Schule für die Kinder beider Teile bestehen. Halten wir uns vor Augen, dass Sprachkenntnisse ein unschätzbarer Vorteil für

jeden Menschen sind und dass die Kroaten keine Anhängsel, sondern ein wesentlicher Bestandteil unseres burgenländischen Volkes sind. Die Erhaltung ihres Volkstums macht uns, macht Österreich reicher.

Das Burgenland muss mit seiner Minderheitengesetzgebung ein Vorbild werden. Was durch die Hitlerei und durch die gegenwärtigen Schwierigkeiten auf allen Gebieten sich an ungünstigen Auswirkungen für das Schulwesen, für Presse und Kulturleben unserer kroatischen Landsleute ergeben hat, muss mit aller Tatkraft beseitigt werden.

Vor 1934 konnte Österreich stolz sein auf das blühende Kulturleben seiner kroatischen Minderheit. Es muss wieder so und noch besser werden.

Was wir hier leisten, bleibt in seinen Wirkungen nicht auf unsere Landesgrenzen beschränkt. Der Grundsatz des gesicherten Volksbodens ist das Bekenntnis zu einem internationalen, sittlichen Recht, es ist das Bekenntnis zu Südtirol und zu unseren deutschsprachigen und kroatischen Landsleuten auch drüben im Ostburgenland."

Članak se ne mora komentirati; on govori sam za sebe. Na žalost se kasnije mnogi socijalisti nisu držali idejov toga članka. Škoda je bila velika.